

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Природничо-географічний факультет**

**Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
Гетьманський національний природний парк**

**Національна Академія наук України
Національний науково-природничий музей**

**Українське ботанічне товариство
Сумське відділення**

**Українське географічне товариство
Сумський відділ**

**Українське товариство генетиків і селекціонерів ім. М. І. Вавилова
Сумське відділення**

Українське метеорологічне та гідрологічне товариство

**II Всеукраїнська заочна наукова конференція
«ОСВІТНІ ТА НАУКОВІ ВИМІРИ ПРИРОДНИЧИХ НАУК»**

8 грудня 2021 р.

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

Суми – 2021

УДК 57+91] : [37+001]-021.143(063)

О-72

*Публікується згідно з рішенням вченої ради
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка*

Редакційна колегія:

Корннус А.О., канд. геогр. наук., доцент (голова); Міронець Л.П., к.пед.н., доцент; Бабенко О. М., к.пед.н. доцент; Корнус О. Г., к.геогр.н., доцент; Литвиненко Ю. І., к.б.н., доцент.

Освітні та наукові виміри природничих наук [Електронний ресурс] :
О-72 збірник матеріалів II Всеукраїнської заочної наукової конференції,
м. Суми, 8 грудня 2021 р. / Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка; [ред-кол.: А. О. Корннус (голова),
Л. П. Міронець, О. М. Бабенко та ін.]. Суми: СумДПУ імені
А. С. Макаренка, 2021. 234 с.

До збірки увійшли матеріали доповідей, в яких відображено сучасний стан та основні напрями роботи учених України у різних галузях природничих наук, а також методики їх навчання. За науковий зміст публікацій відповідальність несуть автори. Матеріали опубліковані з максимальним збереженням авторського стилю та редакції.

Educational and scientific dimensions of natural sciences [Electronic resource] :
Proceedings of the II All-Ukrainian correspondence scientific conference (8th of
December, 2021, Sumy). Sumy: Sumy State Pedagogical University named after
A.S. Makarenko, 2021. 182 p.

The conference proceedings include reports reflecting the current state and main directions of research of Ukrainian scientists in the different fields of natural sciences, as well as its teaching methods.

УДК 57+91] : [37+001]-021.143(063)

© Колектив авторів, 2021

© СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021

психодидактичних засадах застосування інформаційно-комунікаційних технологій в умовах дистанційного навчання учнів ЗЗСО.

Список використаних джерел

1. Вісник Польсько-української науково-дослідної лабораторії дидактики імені Я. А. Коменського. Вип. 2 (22): Актуальні проблеми сучасної психодидактики: філософські, психологічні та педагогічні аспекти: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Умань, 20–21 трав. 2021 р.) / МОН України, НАПН України, Ін-т педагогіки [та ін.]; [редкол.: Осадченко І. (голов. ред. та відп. за вип.), Демченко І., Івлева Н. [та ін.]. Умань: Візаві, 2021. 230 с.
2. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 538 від 07.08.2013 № 143 від 26.02.2020) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text> (Дата звернення: 25.11.2021)
3. Дидактика географії : монографія (електронна версія) / В.М. Самойленко, О.М. Топузов, Л.П. Вішнікіна, І.О. Діброва. – К.: Ніка-Центр, 2013. – CD (40 Мб). 570 с.
4. Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/tipovi-osvitni-programi-dlya-2-11-klasiv> (Дата звернення: 25.11.2021)

ДО ПРОБЛЕМИ КОРЕКТНОСТІ ТЕРМІНОЛОГІЇ У РАМКАХ ОСВІТНЬОЇ ІНІЦІАТИВИ «МУЗЕЙ ЕКОЛОГІЇ ЕКОМУЗЕЙ 5 «R»

Копилець Є. В.

Комунальний заклад «Полтавський обласний центр
національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства
учнівської молоді Полтавської обласної ради»
poltour75@gmail.com

Листом Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді Міністерства освіти і науки України (далі НЕНЦ) від 03.08.2020 № 147 на заклади загальної середньої та позашкільної освіти розіслано Положення про створення музею екології в освітньому закладі Екомудей «5R» (далі Положення) та рекомендації щодо його експозиційного наповнення з проханням забезпечити створення таких екомудей у закладах. Як зазначено в листі, це зроблено з метою врегулювання питання створення музею екології в освітніх закладах України. Утім, аналіз зазначених документів дає підстави сумніватися у коректності використаної в них термінології.

У світовій музеології із початку 1970-х рр. усталилося розуміння екомудею як музею, спрямованого на збалансований розвиток місцевих громад у традиційному середовищі їхнього проживання за їхньої активної

суспільної діяльності зі збереження усіх видів своєї спадщини. Суголосьне тлумачення терміну «екомузей» притаманне публікаціям українських фахівців [2] та вітчизняній навчальній літературі [1, с. 60-63]. Воно відображене і в Законі України «Про музеї та музейну справу», стаття 6 якого відносить екомузеї до комплексних музеїв.

Натомість освітня ініціатива НЕНЦ спрямована на розв'язання проблеми накопичення сміття та запобігання створенню міфів навколо сортування та перероблення відходів. Складові експозицій Екомузею «5R» покликані ілюструвати правила лідерки руху «Zero Waste» Беа Джонсон: refuse (відмовляйся), reduce (зменшуй), reuse/repair (використовуй знову і знову/полагодь), recycle (сортуй для перероблювання), rot (зроби компост). З огляду на це, мова йде не про екомузей і навіть не про музей екології, адже обмеженість проблемою накопичення сміття робить розуміння екології у цьому музеї ще вужчим за вульгаризоване поняття екології у масовій свідомості, з яким 2012 р. закликав розмежувати термін «екомузей» Ю. М. Чернобай [2, с. 3-4].

Зрештою, Положення, розглянуте на засіданні педагогічної ради НЕНЦ та затверджене директором НЕНЦ В. В. Вербицьким, сутнісно суперечить як чинному Положенню про музеї при дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних та професійно-технічних навчальних закладах, які перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України, так і Закону України «Про музеї та музейну справу».

Відповідно до статті 1 Закону України «Про музеї та музейну справу», музей – це науково-дослідний та культурно-освітній заклад, створений для вивчення, збереження, використання та популяризації музейних предметів та музейних колекцій з науковою та освітньою метою, залучення громадян до надбань національної та світової культурної спадщини. Пропонований у Положенні опис експозицій музею геть неконкретний, у ньому вжито як синоніми терміни «зали», «стенди», «експозиції». У Рекомендаціях щодо експозиційного наповнення Екомузею, розісланих разом із Положенням, також відсутній опис музейних предметів та музейних колекцій – є лише характеристики дій та активностей в експозиціях (майстер-класів, тренінгів тощо).

Таким чином, попри беззаперечні актуальність та високий виховний потенціал, освітня ініціатива «Музей екології Екомузей «5R» хибує на некоректне використання усталеної термінології.

Список використаних джерел

1. Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Музеєзнавство. Київ : Знання, 2008. 428 с.
2. Чернобай Ю. М. Екомузей – перехрестя інновацій і традицій. *Наукові записки Львівського природознавчого музею*. Львів, 2012. Вип. 28. С. 3-10.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОРИСТАННЯ НАТУРАЛЬНИХ ОБ'ЄКТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН В ЗАКЛАДІ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Мельникова І. В.

ВСП «Машинобудівний фаховий коледж

Сумського державного університету»

inna-melnykova@ukr.net

Проблематика дослідження. Враховуючи карантинні умови навчання з постійним переходом в дистанційний режим однією з головних проблем при опануванні студентами курсу Біологія і екологія для 10-11 класів є частковий брак умінь встановлювати причинно-наслідкові зв'язки ще зі школи. Тому як альтернативою вирішення даної проблеми викладачами біології машинобудівного коледжу постійно застосовуються натуральні об'єкти при вивченні окремих тем з метою формування уявлення студентів, наприклад, про біорізноманіття, морфологічні чи фізіологічні критерії різних видів організмів, елементарні приклади пристосування організмів до умов існування, що їй потрібно для розвитку умінь встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Метою статті є аналіз доцільності використання натуральних об'єктів на прикладі гербарію в навчальному процесі, враховуючи можливості онлайн-ресурсів.

Окремі питання організації навчального процесу з використанням натуральних об'єктів досліджені в працях таких вчених: Г. Аркушина, Н. Москалюк, О. Горелова, І. Козак та ін.

Виклад основного матеріалу. Серед натуральних об'єктів важливе місце відводиться гербарію, який є одним із найважливіших засобів накопичення та збереження інформації про видову різноманітність рослинного світу. За способом використання гербарій на заняттях в коледжі є як демонстраційним, так і роздатковим, наприклад, при використанні останнього під час виконання завдань лабораторної чи аудиторної роботи. Організовуючи навчальний процес беруться до уваги ключові питання теми занять з використання морфологічного або систематичного гербарію. Так, як